
Парадигма процесу управління ризиками підприємств в сучасних умовах

Ганна Омельчак

Кафедра менеджменту та туризму КЗВО «Хортицька національна навчально - реабілітаційна академія» ЗОР, м. Запоріжжя, Україна

ORCID 0000-0003-3373-8944

Анотація. Стаття приділяє увагу актуальним питанням управління ризиками підприємств в сучасних умовах невизначеного середовища. Процес управління ризиками підприємства неоднорідно розвивався в усьому світі, хоча він представляє провідну парадигму, яка підтримує організації у розвитку, оцінці та управлінні ризиками на рівні підприємства. Управління ризиками підприємства є основою для управління організаційними ризиками. Організаційний ризик – це широке поняття. Це може охоплювати різноманітні проблеми, починаючи від забезпечення безпеки працівників і захисту конфіденційних даних до дотримання законодавчих норм і припинення фінансового шахрайства. У статті проаналізовано парадигму процесу управління ризиками, яка розроблена для зміцнення організаційної стійкості та прямування до стійкого успіху та зростання організації в умовах нестабільного середовища. Визначено термінологію управління ризиками підприємства та дане авторське визначення терміну «управління ризиками», з врахуванням сучасних реалій та віртуалізації бізнесу. Зроблено висновки що усі організації, незалежно від галузі чи ринку, піддаються різноманітним ризикам, які можуть мати негативні наслідки. У сучасній складній економіці організації стикаються з численними змінними, які впливають на різні аспекти їх діяльності. Як наслідок, ефективне управління ризиками підприємства має важливе значення для навігації в мінливій конфігурації ризиків. Завдяки проактивному виявленню та вирішенню потенційних проблем, управління ризиками може зменшити невизначеність та покращити процес прийняття рішень. Дослідження дає можливість зрозуміти що як показали такі події, як пандемія, занепад багатьох економік і швидке зростання процентних ставок, навіть міцний бізнес може бути зруйнований. Ретельна, продумано розроблена програма управління ризиками підприємства може допомогти уникнути фінансових втрат, шкоди репутації, недотримання вимог і юридичної відповідальності.

Ключові слова: ризики, управління ризиками, методи аналізу ризиків, матриця ризиків, моніторинг ризиків, контроль ризиків

1. Вступ

Будь-які компанії стикаються з численними ризиками, які можуть завдати шкоди їхній діяльності, репутації, прибутковості та навіть життєздатності. Це робить впровадження ініціативи управління ризиками підприємства надзвичайно важливим. У сучасному динамічному середовищі ризиків важливіше мати сильний підхід до управління ризиками, ніж будь-коли. Від стихійних лих до пандемій, геополітичних заворушень, порушень ланцюгів поставок та кіберзагроз – ризики для організацій набувають різних форм і вражають з багатьох боків. Мета управління ризиками - приймати обґрунтовані рішення щодо ризиків, щоб працювати ефективніше та прибутковіше. Але щоб бути ефективною, ініціатива управління ризиками потребує ретельного планування та участі всього підприємства. Є багато причин, чому управління ризиками підприємства є важливим. Зокрема, це дозволяє організаціям бути проактивними у виявленні та моніторингу

потенційних внутрішніх і зовнішніх ризиків, а не просто реагувати на них після їх виникнення. Він також встановлює протоколи для пом'якшення тих ризиків, яких підприємство просто не може уникнути.

2. Об'єкт і предмет дослідження

Об'єкт дослідження: система управління ризиками підприємства із застосуванням комплексного та проактивного підходу до управління ризиками підприємств

Предмет дослідження: особливості стратегічного управління ризиками підприємства основною метою якого є прийняття рішень щодо операцій, можливостей і майбутнього планування діяльності підприємств

3. Мета дослідження

Дослідження має на меті проаналізувати існуючі підходи та інструменти управління ризиками підприємств в сучасних умовах господарювання; систематизацію основних видів ризиків, які існують на сьогодні та аналіз стратегій управління ризиками, розроблених для зміцнення організаційної стійкості та прокладання шляху до стійкого успіху та зростання

4. Аналіз літератури

За останні роки увага науковців та практиків зосереджується на підходах та актуальних задачах управління ризиками на підприємствах. Дослідженням актуальних питань щодо управління ризиками присвячені праці українських та закордонних вчених, зокрема: Проскура В.Ф та Білак Р.Г. [1] приділили увагу методологічним підходам до управління ризиками, основи управління ризиками висвітлені в працях: І. Лагунової [2], І. Томашук [3], Івахненко А. В. та Сітак І. Л. [4], тощо. Питанням механізму та системі управління ризиками в системі управління підприємством присвячували увагу: М.Посохов [5], Т.Цвігун [6], С. Назаренко [7], О.Чорноус [7], А.Филик [7], В. Бутенко та М. Байдацький [8], тощо. Не зважаючи на увагу серед практиків та науковців, проблема управління ризиками на підприємствах залишається не лише актуальною, але й набуває стратегічного значення в сучасних умовах.

5. Методи дослідження

В процесі дослідження використана комбінація методів аналізу, порівняння та синтезу.

6. Результати дослідження

Управління ризиками – це процес виявлення, оцінки та вирішення будь-яких фінансових, правових, стратегічних ризиків і ризиків безпеки для організації. Ділові ризики виникають із багатьох джерел, включаючи фінансову невизначеність, юридичні зобов'язання, використання технологій, помилки стратегічного управління, аварії та стихійні лиха [9]. Методи управління ризиками спрямовані на те, щоб передбачити ці загрози та їхній потенційний вплив, а також розробити плани щодо їх усунення, коли вони виникають.

Управління ризиками є невід'ємною складовою будь-якої бізнес-стратегії. Це допомагає компаніям і окремим особам захиститися від фінансових витрат, неефективності, репутаційної шкоди та інших потенційних втрат. Основними причинами ризиків є як внутрішні (такі як людські помилки чи системні збої), так і зовнішні обставини (такі як глобальні кризи, зміна клімату чи технологічний прогрес). Коли відбуваються непередбачені події, організації повинні нести відповідні наслідки. Бізнес не може працювати без ризику.

Економічні, технологічні, екологічні та конкурентні фактори створюють перешкоди, з якими компанії повинні не лише справлятися, а й долати їх.

Таким чином, на нашу думку, управління ризиками підприємства - це процес систематичного визначення, оцінки, визначення пріоритетів і послаблення різноманітних потенційних ризиків, з якими стикається організація, для досягнення бізнес-цілей і стратегічних цілей. Управління ризиками підприємства розглядає кілька категорій ризиків, включно з фінансовим ризиком, операційним ризиком, стратегічним ризиком, кіберризиком, кредитним ризиком і ризиком третіх сторін. Застосовуючи комплексний та проактивний підхід до управління ризиками, підприємства можуть захистити себе та реагувати на загрози. По суті, управління ризиками полягає не лише в запобіганні негативним наслідкам, але й у забезпеченні позитивних для підтримки загального успіху та стабільності бізнесу.

В умовах сучасних криз: світової та національної економік, мікрокібер- та макрокібер-світової безпеки, - підприємствам доводиться стикатися з постійними загрозами та ризиками, що суттєво впливають на поточний рівень економічної безпеки підприємств. Проблема створення системи захисту стає пріоритетом цілісності системи менеджменту економічної безпеки бізнесу [10].

Управління ризиками підприємства часто узагальнює ризики, з якими стикається компанія, до операційних, фінансових і стратегічних ризиків. Операційні ризики впливають на повсякденну діяльність. Стратегічні ризики впливають на довгострокові плани. Фінансові ризики впливають на загальний фінансовий стан компанії. Правильне управління ризиками захищає активи, інтелектуальну власність, дані та репутацію організації. Виявляючи та усуваючи вразливості й впроваджуючи засоби контролю, компанії можуть зміцнити свою безпеку та мінімізувати ймовірність і вплив потенційних загроз.

Стратегія управління ризиками – це спеціальний план, який детально описує, як організації збираються реагувати на ризики, як превентивно, так і в міру виникнення інцидентів. Він надає детальний огляд для зацікавлених сторін у всьому бізнесі, щоб вони могли приймати обґрунтовані рішення [11]. Орієнтування в тонкощах бізнес-ризиків вимагає комплексного підходу. Проаналізуємо основні стратегії управління ризиками, розроблених для зміцнення організаційної стійкості та прокладання шляху до стійкого успіху та зростання.

1. Ідентифікація ризиків. Раннє розпізнавання ризиків дозволяє організаціям проактивно оцінювати, розробляти стратегію та впроваджувати заходи для пом'якшення або використання цих ризиків у своїх інтересах. Визнаючи ризики на початковому етапі, організації можуть розробити індивідуальні стратегії для подолання невизначеності, мінімізуючи їхній вплив на діяльність. Крім того, це дозволяє розподіляти ресурси на стратегії зменшення ризиків, забезпечуючи проактивні, а не реактивні реакції.

Деякі методи ефективної ідентифікації ризику включають:

- мозковий штурм: заохочує відкрите обговорення, дозволяючи досліджувати різні сценарії та вразливі місця, які інакше могли б залишитися непоміченими;

- SWOT-аналіз: дозволяє визначити сильні та слабкі сторони в їхній діяльності, а також зовнішні можливості та загрози, присутні на ринку чи в галузі.

2. Аналіз та оцінка ризиків. Цей етап має на меті оцінити потенційний вплив і ймовірність виникнення для кожного ідентифікованого ризику, забезпечуючи основу для прийняття обґрунтованих рішень і визначення пріоритетів реагування на ризик. Методи аналізу ризиків можна розділити на два типи:

- якісна оцінка ризику: цей метод передбачає присвоєння описових міток, таких як низький, середній або високий, ризикам на основі їх впливу та ймовірності. Деякі методи включають матриці ризиків, теплові карти ризиків і системи оцінки ризиків;

- кількісна оцінка ризику: це передбачає присвоєння числових значень ризикам, часто залучаючи статистичні та математичні моделі. Він вимірює ризики за допомогою аналізу на

основі даних, обчислення ймовірностей, потенційних втрат і очікуваної грошової вартості, пов'язаної з кожним ризиком.

3. Пріоритизація ризиків. Пріоритизація передбачає оцінку та ранжування ризиків на основі їх потенційного впливу та ймовірності виникнення, що дозволяє компаніям ефективно розподіляти ресурси для управління найактуальнішими ризиками. Потенційний вплив може включати фінансові збитки, збої в роботі, шкоду репутації, регулятивні штрафи або будь-який інший негативний вплив на бізнес-цілі. Ризики з вищим потенційним впливом зазвичай мають пріоритет для негайної уваги. У той час як ймовірність настання оцінює ймовірність або частоту виникнення ризикової події та часто оцінюється на основі історичних даних, галузевих тенденцій і ринкових умов [12]. Матриця ризиків є одним із найпопулярніших інструментів, що використовуються для оцінки та визначення пріоритетів ризиків (рис.1).

Розміщуючи ризики, організації можуть візуально ідентифікувати та класифікувати ризики за такими категоріями, як високий, середній або низький ризик.

Серйозність наслідків при реалізації ризиків

	Незначний 1	Малий 2	Суттєвий 3	Важливий 4	Серйозний 5
↑ Ймовірність настання ризику	5 Висока ймовірність Середня 5	Висока 10	Дуже висока 15	Небезпечний 20	Екстремальний 25
4 Ймовірно	Середня 4	Середня 8	Висока 12	Дуже висока 16	Небезпечний 20
3 Помірно	Низька 3	Середня 6	Середня 9	Висока 12	Дуже висока 15
2 Сумнівно	Дуже низька 2	Низька 4	Середня 6	Середня 8	Висока 10
1 Винятково	Дуже низька 1	Дуже низька 2	Низька 3	Середня 4	Середня 5

Рис. 1. Матриця ризиків.

Джерело: SafetyCulture [13]

4. Планування реакції на ризики. Організації мають обрати належні реакції, які відповідають їх схильності до ризику та цілям. Основні стратегічні стратегії реагування на ризик включають уникнення, пом'якшення, передачу ризику та прийняття:

- уникнення ризику: передбачає вжиття профілактичних заходів для усунення або повного уникнення ризику;
- зменшення/пом'якшення ризику: має на меті зменшити ймовірність або вплив ризику;
- передача: передбачає перенесення потенційного впливу ризику на третю сторону, наприклад укладання страхових полісів у надійних страхових компаніях;
- прийняття/утримання ризику: передбачає визнання існування ризику без вжиття конкретних дій для його активного вирішення, що часто робиться зі звичайними ризиками.

Створення комплексного плану реагування на ризики передбачає налаштування стратегій на основі характеру, серйозності, типів виявлених ризиків (внутрішні чи зовнішні ризики) та інших факторів ризику [12]. Найкращий план управління ризиками – це той, який узгоджується з цілями організації щодо управління ризиками, гарантуючи, що плани на випадок непередбачених обставин відповідають загальним цілям і стратегіям організації, навіть перед обличчям нових ризиків.

5. Впровадження засобів контролю ризиків. Контроль - це заходи або ініціативи, які застосовуються для пом'якшення, зменшення або управління ризиками до прийнятного рівня. Вони діють як засоби захисту, допомагаючи організаціям захищатися від потенційних загроз і вразливостей. Впровадження засобів контролю ризиків може допомогти керувати вашим ризиком шляхом:

- зменшення ймовірності або впливу виявлених ризиків;
- забезпечення дотримання нормативних вимог, галузевих стандартів і внутрішньої політики;

- підвищення стійкості організації шляхом зміцнення її здатності протистояти збоєм.

Деякі приклади заходів контролю ризиків включають:

- контроль фінансових ризиків, наприклад диверсифікація інвестицій, встановлення лімітів ризику, проведення регулярних аудитів і впровадження стратегій хеджування;
- контроль операційного ризику включає впровадження суворого внутрішнього контролю, регулярний моніторинг процесів, створення систем резервного копіювання та проведення навчання співробітників для мінімізації помилок;
- контроль інформаційної/кібербезпеки, як-от шифрування конфіденційних даних в інформаційних системах, регулярні оновлення безпеки, контроль доступу та системи виявлення вторгнень;
- контроль ризиків у ланцюзі постачання, наприклад встановлення альтернативних постачальників, проведення належної перевірки постачальників і створення планів на випадок непередбачених обставин/безперервності діяльності на випадок збоїв у ланцюзі постачання.

6. Постійний моніторинг і перегляд. Моніторинг ризиків і періодичні перевірки є невід'ємними аспектами ефективного плану управління ризиками. Вони гарантують, що діяльність з управління ризиками залишається актуальною, адаптивною та узгодженою з організаційними цілями та мінливим ландшафтом ризиків. Популярні підходи до регулярних оглядів включають: періодичні оцінки ризиків; використання ключових показників ефективності (KPI) і показників ризику; механізми зворотного зв'язку; проведення сценарного планування та стрес-тестування, тощо.

7. Комунікація та звітність. Ефективна комунікація та прозора звітність гарантують, що зацікавлені сторони добре поінформовані про ризики, їхній потенційний вплив і наявні стратегії управління ними. Деякі основні стратегії включають:

- повідомляти інформацію, пов'язану з ризиком, у чіткій та зрозумілій формі для всіх зацікавлених сторін, використовуючи зрозумілу мову;
- підтримка відкритих каналів комунікації для виховання культури прозорості та постійного вдосконалення;
- налаштування повідомлень відповідно до потреб та інтересів різних зацікавлених сторін.

8. Відповідність вимогам і нормативні вимоги. Організації повинні узгодити свої стратегії управління ризиками з чинними законами, нормативними актами, галузевими стандартами та найкращими практиками, щоб уникнути потенційних штрафів, юридичних проблем і шкоди репутації.

9. Культивування культури усвідомлення ризику. Нарешті, важливо створити надійну культуру усвідомлення ризиків. Це сприяє створенню середовища, в якому всі члени команди розуміють важливість управління ризиками та можуть сприяти формуванню усвідомлення ризиків на всіх рівнях. Побудова корпоративної культури, яка розуміє та цінує управління ризиками, передбачає:

- сильна підтримка та прихильність з боку керівництва найвищого рівня з лідерами, які активно просувають і захищають управління ризиками;
- чітке інформування про важливість управління ризиками та роль кожного працівника у виявленні, звітуванні та зменшенні ризиків;
- заохочення та розширення можливостей працівників на всіх рівнях до участі;
- визнання та винагорода тих, хто зробив найбільший внесок.

Стратегія управління ризиками є ключовою частиною життєвого циклу управління ризиками. Після визначення ризиків та оцінки ймовірності їх виникнення, а також їхнього можливого впливу, необхідно вирішити, як до них ставитися. Обраний підхід й буде

стратегією управління ризиками. Стратегії управління ризиками – це методи, які організації використовують для виявлення, оцінки та реагування на потенційні ризики. Ці стратегії включають низку дій, від уникнення ризикованих ситуацій до передачі ризиків третім сторонам або їх прийняття, коли вартість пом'якшення ризиків є занадто високою.

Стратегії управління ризиками дозволяють організаціям попереджати про потенційні ризики. Недооцінка впливу ризиків може призвести до серйозних фінансових втрат [15]. Завдяки проактивному моніторингу та оцінці ризиків організації можуть діяти для запобігання, пом'якшення або усунення ризиків, перш ніж вони стануть значними проблемами. Такий проактивний підхід допомагає уникнути дороговартісних збоїв, помилок або операційних збоїв. Процес управління ризиками – це основа для дій, які необхідно вжити. Існує п'ять основних кроків, які необхідно виконати для управління ризиками; ці кроки називаються процесом управління ризиками. Він починається з визначення ризиків, переходить до аналізу ризиків, потім визначається пріоритетність ризику, впроваджується рішення і, нарешті, здійснюється моніторинг ризику. Кризовий стан в державі виявив проблеми відсутності системи попереднього виявлення та протидії небезпекам систем на всіх рівнях ієрархій, а також усунення негативних наслідків цих загроз [16].

Стратегія управління ризиками в сучасних умовах це фіксований та цілеспрямований план дій, який визначає, як організації збираються протидіяти ризикам. Він включає визначення того, як організація виявлятиме, оцінюватиме, визначатиме пріоритети та пом'якшуватиме ризики, які можуть негативно вплинути на її діяльність у певних сферах. Ці стратегії передбачають детальний процес оцінки ймовірності та впливу потенційних ризиків і розробки заходів для зменшення або усунення цих ризиків. Добре розроблена стратегія гарантує, що організація готова до непередбачених подій та може ефективно реагувати, щоб мінімізувати їхні негативні наслідки.

7. Перспективи подальшого розвитку досліджень

Управління ризиками ще не було таким важливим для успіху бізнесу, як в сучасних умовах. Ризики, з якими стикаються сучасні підприємства, стали складнішими через швидкі темпи глобалізації. Постійно виникають нові ризики, часто пов'язані з повсюдним використанням технологій та породжуються ним. Як показує огляд, галузь управління ризиками сповнена ідей, а також нових вимог і викликів. Серед останніх виділяється зростаюча потреба в управлінні ризиками, пов'язаними з впровадженням штучного інтелекту в організаціях. Деякі з ризиків включають потенційну упередженість алгоритмів ШІ, неетичне або незаконне використання інструментів ШІ, непередбачені наслідки від застосувань ШІ та потенційну відповідальність за помилки, спричинені ШІ.

8. Висновки

Потреба в структурованому підході до управління ризиками більша, ніж будь-коли, особливо враховуючи, що компанії виходять на нові ринки, оцифровують операції та стикаються з новими викликами, такими як перебої в ланцюжку поставок, фінансові проблеми або, в деяких випадках, глобальні пандемії.

Універсального підходу до управління бізнес-ризиками не існує. Зменшення різноманітних бізнес-ризиків має бути навмисним, безперервним процесом, який потребує великої пильності. Крім того, спосіб управління ризиком повністю залежить від типу ризику, з яким підприємство має справу. Виявляючи, оцінюючи та проактивно пом'якшуючи ризики, підприємства можуть зменшити збої та захистити свою довгострокову стабільність. Існує два основні методи управління бізнес-ризиками. Передбачити та вжити заходів для захисту бізнесу та співробітників від ризику – найкращий спосіб запобігти ризику. Деякі ризики

неминучі, але багато ризиків підлягають страхуванню. Краще проявити обережність і перестраховатися, а не перестраховатися.

Управління ризиками має кілька переваг, зокрема: 1) зменшує фінансові втрати. Виявлення ризиків і управління ними можуть допомогти організаціям уникнути фінансових втрат через дорогий судовий процес або репутаційну шкоду. Зменшуючи ризики, вони можуть сприяти дотриманню галузевих норм і зміцнювати довіру серед зацікавлених сторін, включаючи інвесторів, працівників і споживачів. Розробка та здійснення стратегії ресурсозбереження на підприємстві вимагає перебудови всієї системи обліку, нормування і внутрішньо фірмового планування на базі управлінського обліку, бюджетування та контролінгу, які дозволяють відслідковувати витрати на всіх етапах виробництва та реалізації продукції. Розробка та реалізація будь яких управлінських рішень повинні враховувати їх вплив на рівень та динаміку витрат на виробництво і реалізацію продукції [17]. 2) уникає шкоди репутації. Передбачаючи проблеми та швидко вирішуючи їх, організації можуть уникнути інцидентів, які завдають шкоди репутації. 3) покращує процес прийняття стратегічних рішень. Управління ризиками включає розуміння, аналіз та врахування ризиків, щоб забезпечити досягнення підприємствами цілей. Тому воно має бути пропорційним складності та типу організації. Усвідомлення важливості управління ризиками в нових швидкозростаючих економіках світу зростає [18]. Управління ризиками підприємства – це систематичний підхід до виявлення ризиків, пов'язаних з веденням бізнесу, оцінки їхньої ймовірності та потенційного впливу, а також розробки стратегій для їх управління та пом'якшення [19]. Ефективні процеси управління ризиками також дають цінну інформацію про потенційні наслідки різних бізнес-рішень. Як наслідок, вони допомагають керівникам покращити процес прийняття стратегічних рішень і можуть призвести до покращення операцій, наприклад покращення контролю якості або оптимізації робочих процесів.

Список літератури:

1. Проскура В.Ф та Білак Р.Г. (2017). Методологічним підходам до управління ризиками. *Економіка і суспільство*. Вип. 9. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/9_ukr/102.pdf
2. Лагунова, І. (2018). Управління ризиками під час реалізації будівельних проєктів: основні складові та проблемні елементи. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*. №4. Т. 29(68). С. 80-83.
3. І. Томащук (2022). Управління фінансовими ризиками підприємства як складова забезпечення сталого функціонування суб'єкта економіки. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-64>
4. Івахненко А. В., Сітак І. Л. (2020). Особливості управління ризиками в сучасних умовах. *Вісник Нац. техн. ун-ту «ХП»* : зб. наук. пр. Економічні науки. Харків, НТУ «ХП». № 2. С. 125-128.
5. Посохов І. М. Управління ризиками у підприємстві : навч. посібник / І. М. Посохов ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : НТУ "ХП", 2015. – 220 с.
6. Цвігун, Т. Вибір та обґрунтування основних етапів процесу управління ризиками. (2012). *Вісник Хмельницького національного університету*. №4. Т3. С. 261-264.
7. Назаренко, С., Чорноус, О., & Филик, А. (2024). Механізм управління ризиками в процесі збутової діяльності підприємства. *Економіка та суспільство*, Вип. 68. Available at: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-145>
8. Бутенко, В., & Байдацький, М. (2023). Теоретичні основи формування системи управління ризиками на підприємстві. *Економіка та суспільство*, (50). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-35>
9. О. В. Левкович. Управління структурою капіталу суб'єкта підприємництва в сучасних інформаційних реаліях. Підприємництво: сучасні виклики, тренди та трансформації : моногр. / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т. Гринько. – Дніпро : Видавець Біла К. О., 2023. 568 с. С. 52-88. https://confcontact.com/2023-kolektyvna-monographiya/km_2023.pdf#page=52

10. Омельчак Г.В. Кібербезпека бізнесу в умовах кіберзагроз (2024). V міжнародна науково - практична конференція студентів та молодих вчених «Освітні і культурно - мистецькі практики в контексті інтеграції України у міжнародний науково - інноваційний простір в умовах воєнного часу». м. Запоріжжя, Україна. С. 939-941.
11. What is a risk management strategy? Available at: <https://www.ideagen.com/thought-leadership/blog/what-is-a-risk-management-strategy>
12. Шевченківська весна 2025. Економіка України 2025: нові вектори розвитку в умовах глобальних трансформацій, матеріали Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених / За заг. ред. Л.А. Анісімової: - К., Видавець Цибульська, 2025. – 609 с. Available at: https://econom.knu.ua/wp-content/uploads/2025/04/%D0%A8%D0%92-%D0%B7%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA_2025_%D1%81%D0%B0%D0%B9%D1%82.pdf
13. SafetyCulture. Офіційна сторінка. Available at: <https://safetyculture.com/>
14. Visuresolutions. Ризики закупівель: як ними керувати. Available at: <https://visuresolutions.com/uk/tender-and-procurement-guide/risk-management>
15. Сакун, Л., Веденіна, Ю., Мажаренко, К., Шишлова, Ю. (2024). Вплив інноваційних методів управління ризиками на результативність інвестиційної діяльності. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*, 328(2), 181-189. doi: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-328-28>
16. Діденко А.В. Протопопова Н.А. (2023). Оцінка індикаторів стану соціально - економічних систем країни. *Економіка і суспільство*. Вип. 51. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-51-3>
17. Юхновська Ю.О., Волик Н.Г., Риженко О.М. (2023). Управління витратами підприємства як інструмент підвищення його фінансової стійкості. URL: <https://card-file.ontu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/129b4e0c-a33a-4b22-add7-f7ec4cd8d991/content>
18. What is Enterprise Risk Management? Available at: <https://www.theirm.org/what-we-do/what-is-enterprise-risk-management/>
19. Enterprise risk management (ERM): An overview. (2024). Available at: <https://legal.thomsonreuters.com/blog/what-is-enterprise-risk-management/>

Analysis of enterprise risk management strategies in modern conditions

Hanna Omelchak

Department of Management and Tourism, Khortyts'ka National Educational and Rehabilitation Academy, Zaporizhia, Ukraine
ORCID 0000-0003-3373-8944

Abstract: The article is devoted to topical issues of enterprise risk management in the current uncertain environment. The process of enterprise risk management has developed heterogeneously around the world, although it represents a leading paradigm that supports organizations in developing, assessing and managing risks at the enterprise level. Enterprise risk management is the foundation for organizational risk management. Organizational risk is a broad concept. It can cover a variety of issues, ranging from ensuring employee safety and protecting confidential data to complying with legal regulations and stopping financial fraud. The article analyzes the main risk management strategies developed to strengthen organizational resilience and drive sustainable success and growth of an organization in an unstable environment. The terminology of enterprise risk management is defined and the author's definition of the term “risk management” is given, taking into account modern realities and business virtualization. The main strategies of risk management in modern conditions are defined and analyzed. It is concluded that all organizations, regardless of industry or market, are exposed to various risks that may have negative consequences.

In today's complex economy, organizations face numerous variables that affect various aspects of their operations. As a result, effective enterprise risk management is essential to navigate the changing risk landscape. The study makes it possible to understand that, as events such as the pandemic, the decline of many economies and the rapid rise in interest rates have shown, even a strong business can be destroyed. A thorough, well-designed enterprise risk management program can help avoid financial losses, reputational damage, non-compliance and legal liability.

Keywords: risks, risk management, risk analysis methods, risk matrix, risk monitoring, risk control
